

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๖๑

วันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

ศาลแขวงดุสิตส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งหก (นายอนุรักษ์ เงินตวนิชย์ ที่ ๑๕ นางกมลวรรณ หาสารี ที่ ๒๑ นางสาวลิ ญาณะหงษา ที่ ๒๖ นายบริบูรณ์ เกียงวรวงกูร ที่ ๒๘ นางสาวกึ่งกนก ธนจิโรภาส ที่ ๓๗ และนายโกวิทย์ ชมมิน ที่ ๓๘) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งหกและเอกสารประกอบสรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๓ (ดุสิต) เป็นโจทก์ ยื่นฟ้อง นายเนติวิทย์ โชติภัทร์ไพศาล กับพวก รวม ๔๔ คน เป็นจำเลยต่อศาลแขวงดุสิต ในคดีอาญา หมายเลขดำที่ อ.๑๒๒๘/๒๕๖๑ ฐานความผิดร่วมกันชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย อันเป็นการกระทำความผิดตามคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๖ มาตรา ๑๕ (๒) และ (๔)

- ๒ -

มาตรา ๑๖ (๑) และ (๘) มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๔๘ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๗๕ ต่อมาจำเลยทั้งหกได้ยื่นคำโต้แย้งเพื่อขอให้ศาลแขวงดุสิตส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ที่ห้ามผู้ใดมั่วสุม หรือชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เว้นแต่เป็นการชุมนุมที่ได้รับอนุญาตจากหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย นั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ ที่รับรองเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญที่ห้ามมั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมือง และหากการมั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมืองได้กระทำโดยสงบและปราศจากอาวุธ ย่อมถือว่าเป็นการชุมนุมที่ได้รับการคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญแล้ว นอกจากนี้ยังไม่ปรากฏว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในข้อดังกล่าวเป็นกรณีของการรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น ตามเงื่อนไขของการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และไม่ได้คำนึงถึงหลักความพอสมควรแก่เหตุ ซึ่งทำให้กระทบกระเทือนและมีลักษณะเป็นการทำลายสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุม แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่งได้บัญญัติรับรองให้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติชอบด้วยรัฐธรรมนูญก็ตาม หากแต่การรับรองควรใช้ได้ครบเท่าที่คำสั่งนั้นไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญในทางเนื้อหาเท่านั้น อันเป็นหลักนิติธรรมที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง

ศาลแขวงดุสิตเห็นว่าคำโต้แย้งของจำเลยทั้งหกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับหนังสือส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งหกไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ หรือไม่ เห็นว่าเป็นกรณีที่ศาลแขวงดุสิตส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งหกเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘

- ๓ -

เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘
ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ ซึ่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน
พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ มีสถานะการใช้บังคับเป็นกฎหมายและเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ที่ศาลแขวงคดีที่จะใช้บังคับแก่คดี และเมื่อจำเลยทั้งหกได้โต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่
เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑
วรรคสาม และมาตรา ๕๐ จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๒๒/๒๕๖๑ เรื่อง การให้ประชาชนและพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ลงวันที่
๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๓๑๔ ง วันที่
๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยความในข้อ ๑ “ให้ยกเลิก (๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน
พุทธศักราช ๒๕๕๘ เฉพาะในข้อ ๑๒” และความในข้อ ๔ “คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
จะต้องมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในระหว่าง
การพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๑
เรื่อง การให้ประชาชนและพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง โดยความในข้อ ๑ “ให้ยกเลิก
(๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อย
และความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เฉพาะในข้อ ๑๒” อันมีผล
เป็นการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับคำโต้แย้งของจำเลยทั้งหกที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยแล้ว กรณีจึงไม่มีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ตามรัฐธรรมนูญ

- ๔ -

มาตรา ๒๑๒ อีกต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งจำหน่ายคดี

(คำสั่งที่ ๖๕/๒๕๖๑)

(Signature)

(นายจรัญ ภักดีธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายชัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายทวีเกียรติ มินะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายอุดมศักดิ์ นิตินนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ